

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการประเมินสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีขั้นตอนและผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอผลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง จากการสังเคราะห์แนวคิดหลัก
ที่สำคัญของการประเมินเชิงธรรมชาติ การประเมินตามสภาพจริง การประเมินผลการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง
ทำให้ได้แนวคิดหลักที่สำคัญสำหรับขั้นตอนของรูปแบบ ผู้วิจัยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาไป
เป็นแนวทางในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นการสนทนากลุ่ม แล้ว
ติดต่อขอความอนุเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการสนทนากลุ่ม
เกี่ยวกับกรอบแนวคิดของร่างรูปแบบการประเมินฯ จากนั้นปรับปรุงรูปแบบให้มีความ
เหมาะสม ครบถ้วน สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบที่พัฒนาได้นั้น
ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ 1) เป้าหมายการประเมิน 2) กิจกรรมการประเมิน

3) เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน 4) กำหนดผู้ประเมิน 5) วิธีการประเมิน และ 6) การแปลผลการประเมิน

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านความเหมาะสม และความถี่เป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, $S.D=0.50$) และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, $S.D=0.56$)

2.2 ผลการประเมินรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อรูปแบบด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, $S.D=0.51$) และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, $S.D=0.49$)

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนา รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ 1) เป้าหมายการประเมิน 2) กิจกรรมการประเมิน 3) เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน 4) กำหนดผู้ประเมิน 5) การรวบรวมข้อมูล และ 6) การแปลผลการประเมิน

รูปแบบที่พัฒนาขึ้น สนับสนุนแนวคิดของ วิกกิน (Wiggins. 1989 : 47-63 ; อ้างถึงใน ทรงศรี ดุ่นทอง. 2545 : 164) ที่ว่าการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินการปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้ การให้เหตุผล การคิดระดับสูง มากกว่าได้จากการตอบคำถามถูกหรือผิดของผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้จึงต้องได้จากการปฏิบัติงานที่ใช้ความคิดระดับสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ก่อนปฏิบัติผู้เรียนต้องทราบเกณฑ์การปฏิบัติที่ดี และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และครูผู้สอนต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนให้มีโอกาสค้นพบสิ่งที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ หรือสิ่งที่มีคุณค่าหรือสิ่งที่มีประโยชน์นั้นได้เองให้มากที่สุดผลการประเมินการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้เรียนและเพื่อช่วยให้ผู้เรียนค้นพบรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง

สอดคล้องกับแนวคิดของ วิกกิน (Wiggins. 1989 : 47-63 ; อ้างถึงใน ทรงศรี คู่หนอง. 2545 : 165) ที่ได้แบ่งองค์ประกอบของการประเมินตามสภาพจริงออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) การรายงานตามสภาพจริง 2) เกณฑ์การประเมิน และ 3) บริบทที่นักเรียนปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริงให้มากที่สุด

จากผลการดำเนินการพัฒนา รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการตามขั้นตอนของ การประเมินตามสภาพจริง ส่งผลให้กระบวนการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ปรากฏผลดีทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณซึ่งสนับสนุนข้อค้นพบของ พิภพ นาชัยเวียง (2546 : 240-244) ; ทรงศรี คู่หนอง (2545 : 165-166) ; อัจฉรวาดิ สวัสดิ์สุข (2549 : 160) และเพ็ญศรี วรศิริ (2550 : 207-210) ที่กล่าวว่า รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเป็นรูปแบบการประเมิน ที่มีความเหมาะสม สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

สำหรับขั้นตอนในรูปแบบขั้นที่ 1 เป้าหมายการประเมิน และขั้นตอนที่ 2 กิจกรรม การประเมิน ต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหรือที่ต้องการ ให้ผู้เรียนพัฒนา ไชมอน (Simon. 1999 : 16-17 ; อ้างถึงใน ทรงศรี คู่หนอง. 2545 : 165) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรวาดิ สวัสดิ์สุข (2549 : 160) และเพ็ญศรี วรศิริ (2550 : 207-210) ที่ได้กำหนดขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการประเมินตามสภาพจริง โดยให้มี การกำหนดเป้าหมายของการประเมิน ดำเนินการโดยวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ ได้ กรอบเนื้อหาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน ตามสภาพจริง

ส่วนในขั้นตอนที่ 3 กำหนดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน พบว่า ขั้นตอนนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงศรี คู่หนอง (2545 : 165) ที่พัฒนาขั้นตอนในรูปแบบ การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยระบุให้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ใน ขั้นตอนหนึ่งของรูปแบบ โดยอาศัยแนวในการออกแบบการประเมินของ เฮอแมน (Hermann. 1999 ; อ้างถึงใน ทรงศรี คู่หนอง. 2545 : 165) ซึ่งมีแนวคิดว่า ผู้ออกแบบการประเมินจะต้องมี การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน จากการนิยามผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนกำหนด วิธีการประเมิน กำหนดตัวอย่างงาน และกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

ส่วนในขั้นตอนที่ 4 การกำหนดผู้ประเมินจากเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ขั้นตอนนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉราวดี สวัสดิ์สุข (2549 : 160) ที่พัฒนาขั้นตอน ในรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ให้มีการกำหนด ผู้ประเมินจะต้อง ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักเรียน และผู้ที่เหมาะสมกับเครื่องมือที่ใช้ ในการประเมิน จึงกำหนดผู้ประเมินได้แก่ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินในทุกเครื่องมือ นักเรียน เพื่อน และผู้ปกครอง ประเมินโดยใช้แบบประเมิน ใช้ผู้ประเมินหลากหลายเพื่อเป็นหลักฐาน ที่จะสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน

ในขั้นตอนที่ 5 วิธีการประเมิน พบว่าสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 5551 ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริม ความสนใจ และ ความสามารถของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ใช้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545 ก : 101) นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนจะต้องวาง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 101 - 103)

สำหรับขั้นตอนที่ 6 การแปลผลการประเมิน เป็นการสรุปผลในด้านความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของนักเรียนเพื่อรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนพัฒนา จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป เป็นการรายงานผลการเรียนรู้ของ นักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้น โดยใช้วิธีการวัดประเมินตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยสรุปผลการสอนรายชั่วโมงและประจำหน่วยการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ พบว่าสอดคล้องกับ แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 15) เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน การประเมินระหว่างเรียน ครูต้องทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเกี่ยวกับการ ประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบและมีความชัดเจน เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลใน

การปรับปรุงแก้ไข พัฒนาผู้เรียน และใช้เป็นหลักฐานสำหรับชี้แจง หรือสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง และเป็นหลักฐานใช้ประกอบการตรวจสอบให้เห็นถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมในการประเมินตามระเบียบการวัดและประเมินผลที่สถานศึกษากำหนดขึ้น สอดคล้องกับ แนวทางการวัดผลประเมินผล นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรงศรี ตุ่นทอง (2545 : 166) เกี่ยวกับการสรุปความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนนั้น พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพฯ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีการใช้ภาษาได้ เหมาะสม และชัดเจนในการสื่อสาร มีความตรงเชิงเนื้อหา มีความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ในการนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษา เมื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ พบว่า โดยรวม รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงยืนยันได้ว่ารูปแบบ การประเมินตามสภาพจริงที่พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศรี ตุ่นทอง (2545 : 120) ; เพ็ญศรี วรศิริ (2550 : 209) และ อัจฉรวาดิ สวัสดิ์สุข (2549 : 171)

จากการนำรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้และประเมินด้านความถูกต้องและด้านความเป็น ประโยชน์ พบว่า มีความถูกต้องและความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศรี ตุ่นทอง (2545 : 154) และ อัจฉรวาดิ สวัสดิ์สุข (2549 : 171)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียน ไม่ใช่การตัดสิน ผลการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว

1.2 ควรใช้รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาสมรรถภาพและ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ในการประเมินระหว่างเรียน แล้วนำผล

การประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจระดับผลการเรียน ร่วมกับวิธีการประเมินกลางภาคและปลายภาคด้วยแบบทดสอบแบบต่าง ๆ

1.3 สถานศึกษาที่จะนำรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ ในขั้นตอนที่ 1 ควรมีการระดมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย เพื่อให้ได้เป้าหมายหรือผลที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.4 ในการนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษา จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของผู้เกี่ยวข้องก่อน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและคุ้นเคยกับการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงในทุกกลุ่มสาระ เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการทำงานและทักษะการคิดของนักเรียน

2.2 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงในระดับชั้นอื่น ๆ ให้หลากหลายมากขึ้น